
Fokusskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhet som planen gäller:
Grundskola F-9 och fritidshemmet.

Fastställd av
Biträdande rektor
Trygghetsteamet

Planen gäller
Läsåret 2024/2025

Vision och mål

Skolans och fritidshemmets hållning är att all form av kränkande behandling är oacceptabel oberoende av vem som utför handlingen. Sådana handlingar kan inte accepteras från vare sig elever eller personal. Alla elever har rätt till personlig utveckling och för detta krävs en välkomnande och uppmuntrande miljö. Alla har ett gemensamt ansvar att verka för en vänlig och trygg skolmiljö.

Skolans och fritidshemmets mål

- Skolan och fritidshemmet är en miljö där varje enskild individ skall känna sig trygg, välkommen och accepterad.
- Alla som vistas i skolan och på fritidshemmet har rätt att bli bemötta med respekt från både elever och personal.
- All personal ska vara medveten om att kränkande behandling kan förekomma och ha kunskap om hur den ska förebyggas och stoppas.
- Elever, personal och vårdnadshavare ska gemensamt känna ansvar för att upptäcka kränkande behandling.
- Elever och personal ska ha som mål att agera efter förhållningssättet att "behandla andra som du själv vill bli behandlad" – Gyllene regeln.

Trygghetsteamet uppdrag

Fokusskolans trygghetsteam arbetar tillsammans med övriga delar av skolan för att skapa trygghet på skolan. Trygghetsteamet består av personal från verksamhetens olika delar. Arbetet som Trygghetsteamet gör utgår från aktuell plan mot diskriminering och kränkande behandling som i sin tur bygger på läroplanens grundläggande värden.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande (Läroplanen 22 del 1)

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan

kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser (Läroplanen 22 del 2).

Trygghetsteamet har också i uppgift att skriva och säkerställa att planen implementeras, uppdateras och att den efterföljs.

Begrepp

Kränkande behandling

Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning är ett uttryck av makt och förtryck. Kränkningar kan innebära kränkning elev till elev, elev till personal, personal till elev och personal till personal. Alla kan bli utsatta och utsätta andra för kränkningar.

Mobbning är när en elev vid upprepande tillfällen eller under en viss tid utsätts för negativa handlingar. Enstaka händelser är inte mobbning.

Kränkningar kan vara

- Fysiska (t ex slag och knuffar)
- Verbala (t ex hot eller bli kallad för könsord)
- Psykosociala (t ex utfrysning och ryktesspridning)
- Text och bilder (klotter, lappar, chattar)

Diskriminering

Diskriminering är ett övergripande begrepp för sämre behandling av människor eller grupper av människor utifrån diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt och indirekt. Direkt diskriminering är orättvis behandling på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder. Indirekt diskriminering är orättvis behandling på grund av till synes neutrala regler eller beslut som i praktiken ger upphov till diskriminerande effekt.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Alla elever och all personal deltar i en jämställd verksamhet. Alla elever ska ha samma möjligheter att pröva och utveckla olika förmågor och intressen utan begränsningar utifrån kön.

Könöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet menas att människor på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck mot föreställningar om hur kvinnor och män, pojkar och flickor förväntas vara och se ut. Vi agerar då vi hör kränkande ord på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Vi förebygger och förhindrar diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet.

Religion och annan trosuppfattning

Ingen diskrimineras eller trakasseras på grund av hans eller hennes religion eller annan trosuppfattning.

Funktionsvariation

Funktionsvariationer kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella. Som funktionsvariation räknas både sådana som syns och sådana som inte märks lika lätt. Vi arbetar med tillgängliga lärmiljöer där barn har möjlighet att delta oavsett funktionsvariation.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Vi accepterar inte kränkningar på grund av sexuell läggning. All personal ska ha kunskap i HBTQI- frågor.

Ålder

Ingen elev ska diskrimineras på grund av sin ålder. Elevernas ansvar ska däremot få öka med stigande ålder och mognad.

Trakasserier

Handlingar, beteenden eller bemötanden som kränker den utsattes värdighet på ett sätt som har anknytning till diskrimineringsgrunderna.

Elevernas delaktighet

Elever ska inför kommande läsår 24/25 påverka planens utformning genom att planen kommer att grundas på en trygghetsenkät.

Enkätresultatet diskuteras i klasser och elever kan lyfta förslag på åtgärder som skolan kan göra för att främja trygghet och trivsel i skolan. Elevrådsrepresentanter får i uppdrag att ta med klassens förslag till elevrådet. Trygghetsteamet närvarar på elevråden.

Personalens delaktighet

Utifrån att personal från flera olika delar av skolan finns representerade i trygghetsteamet har all personal möjlighet att påverka planen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare har tillgång till planen via skolans hemsida.

Förankring av planen

All personal tar del av en presentation av planen mot diskriminering och kränkande behandling i samband med uppstarts dagar inför nytt läsår. Personal från flera delar av skolans verksamhet är involverade i trygghetsteamet, från fritidshemmet, arbetslagen och elevhälsan på skolan. Planen skall förenklas för eleverna genom att trygghetsteamet presenterar planen. Vid genomförande av åtgärder ska vi knyta an till planen mot diskriminering och kränkande behandling. Planen kommer också att finnas tillgänglig för alla på skolans hemsida.

Utvärdering

Planen kommer att utvärderas på följande sätt:

-
- Elevenkäter som berör trygghet, trivsel och studiero.
 - Planen kommer kontinuerligt att utvärderas av Trygghetsteamet
 - Elevernas enkätresultat utvärderas och analyseras av trygghetsteamet och elevhälsoteamet (EHT).
 - Det övergripande ansvaret för att handlingsplanen efterlevs och utvecklas ligger på skolledningen/rektorn.

Främjande arbete

Främjande insatser är generella och erbjuds alla elever. Vi arbetar för att skapa en trygg lärmiljö och för att förstärka respekten för allas lika värde. Skolan har ett tillsynsansvar och all personal ska lyssna och värna om alla elever. Under raster är rastvärdar utspridda på skolgården och i skolbyggnaden. Det är viktigt att uppmärksamma relationer mellan elever och uppmärksamma mönster som kan uppstå för att se till att ingen blir åsidosatt eller isolerad i umgänget. När elever har svårigheter i skolan och/eller mår dåligt är dialogen med vårdnadshavare av största vikt. En del i arbetet med att främja gemenskapen bland elever är skolans planerade aktiviteter, såsom friluftsdagar och schemabrytande dagar.

På Fokusskolan är alla elever allas ansvar. All personal har skyldighet att utifrån situationer som uppstår i vardagen samtala med eleverna om hur vi bemöter och tilltalar varandra. Under skoltiden ser all personal till att elever uppför sig som goda kamrater. Vår personal utbildas inom olika aktuella områden som bedöms relevanta för nuläget. När personal upptäcker ett dåligt mående hos en elev ska detta i samråd med mentor lyftas vidare som ett ärende till EHT. EHT finns till för att bland annat handleda hela arbetslag eller enskild personal i olika ämnen där det behövs. I samband med arbetslagsmöten lyfts psykosociala miljön i skolan genom att ge utrymme för samtal kring elevärenden.

Inflytande

För att öka elevinflytandet är elevernas upplevelser kring trygghet och trivsel grundläggande. Med hjälp av elevenkäter och samtal om elevernas upplevelser kartläggs upplevelsen av trivsel, trygghet och studiero. Genom klassråd och elevråd ska elevernas idéer kanaliseras och förverkligas vilket kräver ett ansvarstagande från eleverna själva. Elevrådet är också ett forum där elever kan komma med förslag på hur vi ska jobba för att alla ska trivas och känna sig trygga. Ett ytterligare forum för elevers inflytande kring skolans sociala arbetsmiljö är elevskyddsombudet som årligen gör en arbetsmiljökontroll. Skyddsombud och rektor är ansvariga för utbildningen av elevskyddsombud.

Det ges möjlighet till föräldrainflytande vid föräldramöten, utvecklingssamtal, föräldraråd och vårdnadshavarenkäter.

Sammanfattning av trygghetsarbetet för föregående år

Trygghetsteamet har under läsåret träffats regelbundet en gång i veckan och då bland annat lyft nuläget mellan eleverna, eventuella kränkingsärenden och förebyggande och främjande åtaganden för att främja trygghet och förebygga kränkande behandling. Detta läsår har det inrapporterats 45 incidenter/kränkningar/ärenden till trygghetsteamet. Trygghetsteamet har presenterats bland skolans personal, samtliga klasser och kort vid föräldramöten.

Detta läsår har det precis som förra funnits ambitioner och målsättningar som inte uppnåtts till fullt av olika anledningar. Trygghetsteamet jobbar fortfarande på att implementera rutiner i

verksamheten. Några kalenderdagar har uppmärksammats, exempelvis alla hjärtans dag och rocka sockorna-dagen. När Trygghetsteamet haft möjlighet så har vuxenledda rastaktiviteter hållits.

Även detta läsår har skolans fotbollsplan varit en plats där många konflikter uppstått. Utifrån detta håller vi reglerna levande som eleverna kommit överens om kring skolfotboll. Trots reglerna så fortsatte konflikter. Under vårterminen skapades en struktur kring skolfotbollen som bidrog till färre konflikter.

Under läsåret har vår rastbod öppnat med ett utlåningssystem. Utlåningen av mestadels varit elevledd med stöd av en rastvärd. Eleverna har fått "söka" jobb samt gå en kort inskolning i hur man jobbar i boden. Detta är något vi kommer fortsätta och bygga vidare på.

Tidigt under höstterminen startades samtalsgrupper i halvklasser med årskurs 4 med olika teman såsom vänskap, kärlek, självkänsla och nätet. Det hölls även samtalsgrupper i årskurs 5 under vårterminen med fokus på kroppen, språkbruk, nätet och gruppträck.

Utvärdering av föregående läsårs förebyggande och främjande åtgärder

Skolan ska främja ett klimat där alla elever känner sig trygga och respekterade. Detta arbetar vi med dagligen i vårt värdegrundsarbete och genom arbetet med "Se Det Goda" som genomsyrar undervisningen i skolan och i fritidshemmet. Trygghetsteamets insatser blir som ett komplement till det dagliga arbetet i undervisningen.

Arbetet kring rastboden har varit ett lyft under läsåret. Elevernas engagemang samt att rasterna blir fyllda med lekande och spelande elever har varit ett påtaglig positiv förbättring. Elever har bland annat varit delaktiga i att jobba som rastbodsvårdare. Detta har gjort rasterna mer meningsfulla och roliga för samtliga elever.

När det kommer till fotbollsplanen har en struktur skapats som lett till minskade konflikter på fotbollsplanen. Strukturen har inneburit att förmiddagsrasterna har varit uppdelade per stadie, varje stadie har haft en förmiddagsrast där fotbollsplanen varit till för dom, samt två förmiddagsraster där alla stadier spelar gemensamt. Även lunchrasterna fick en bestämd struktur: Stadierna har lunchrast olika tider och dessa har fått gälla för vilket stadie som spelar fotboll. En annan faktor som påverkat stämningen på fotbollsplanen positivt är när rastvärderna aktivt delar in lagen (ingår i reglerna), detta är något vi kommer att fortsätta med.

Något som är klassiskt för många skolor är att dagar innan och efter längre skollov kan upplevas som mer oroliga av olika anledningar. När trygghetsteamet har planerat rastaktiviteter (utöver tisdagar) har dessa medvetet planerats runt en dag innan lov. Rasterna har då blivit en stämningshöjare där vi firar in lov. En utmaning vi har är att få dessa dagar att passa samtliga årskurser, det kommer vi ha i åtanke och när vi planerar inför nästa läsår.

Aktiva åtgärder på förebyggande nivå för kommande läsår

En utmaning är att förbättra språkbruket bland eleverna, minska svordomar och andra nedlåtande kommentarer gentemot varandra. Personalen agerar när de hör negativt språkbruk för att det ska upphöra. Språkbruket mellan elever behandlas bland annat genom värdegrundsarbetet vid elevernas morgonsamlingar samt mentorstid. Detta kommer vi fortsätta att jobba med. Skolkurator och skolsköterska har samtalsgrupper med åk 4 och 5 i syfte att stärka gruppdynamiken, samarbete och trivsel och motverka grupperingar.

Ambitionen är att också öka rastvärdarnas delaktighet under raster. Det är viktigt att rastvärdar inte bara är ute, utan också är aktiva i elevernas aktiviteter.

Det rapporteras att psykisk ohälsa ökar bland unga i hela Sverige. Utifrån detta kommer vi att påbörja ett arbete i vårt högstadium utifrån metoden "MyBrain". Mybrain ska bidra till en bättre hjärnhälsa och ökat lärande.

Aktiva åtgärder på främjande nivå för kommande läsår

Synliggöra trygghetsteamet

Trygghetsteamet kommer att besöka samtliga klasser på skolan vid skolstart och presentera teamet och dess förebyggande och främjande arbete på skolan på ett elevanpassat sätt. Trygghetsteamet ska skapa ett schema över rastaktiviteter då trygghetsteamet är ute på rast. Detta för att skapa förutsägbarhet samt synliggöra trygghetsteamet mer för eleverna.

Elevenkäter

Elevenkäter som berör trygghet, trivsel och studiero för årskurs 4-9 genomförs en gång per termin.

See the good

See the Good startades i Finland av Kaisa Vuorinen fil.dr. vid Helsingfors universitet. See the Good! är en vetenskapligt belagd metod baserad på forskning i positiv pedagogik. Metoden lär oss att prata om positiva känslor och att känna igen styrkor i oss själva och andra. Syftet med positiv pedagogik är att göra varje elev medveten om sina styrkor och sin potential. De styrkor vi har är färdigheter som vi kan utveckla. Det vi fokuserar på växer därför vill vi medvetet och aktivt uppmärksamma varje elevs styrkor, färdigheter och potential.

Varje klass och fritidshemmet arbetar systematiskt med See the Good! Varje månad arbetar hela skolan med månadens karaktärsstyrka. Då fokuserar vi lite extra på en av styrkorna genom diskussioner, samtal, filmklipp, olika övningar, utmaningar och liknande. Några exempel på karaktärsstyrkor som vi arbetar med är vänlighet, uthållighet, självbehärskning, samarbetsförmåga, ärlighet, kreativitet, humor, lärandets glädje och tacksamhet.

4H

4H står för Hälsa, Hygien och Hålla Hand och genomförs på högstadiet innan sportlovet på vårterminen. Det övergripande målet är att eleven ska bli tryggare i sin egen identitet. Betoningen ligger på att uppmuntra till en hållbar livsstil när det gäller olika områden i livet. Det kan till exempel handla om vanor kring mat, sömn, fysisk rörelse och relationer. Eleverna ska även ges möjlighet att reflektera över sin nuvarande livsstil och uppmuntras till goda förändringar och förbättringar med syftet att utveckla en hållbar livsstil.

Överenskommelse

Varje år från och med årskurs 7 skrivs görs en överenskommelse med varje enskild elev, vårdnadshavare och mentor. Innehållet i överenskommelsen behandlas regelbundet av mentor i klasserna, exempelvis vid klassråden. Alla elever har lovat att iaktta ett visst ansvar gentemot sina skolkamrater och personal. Skolan har även gemensamma ordningsregler som gäller alla.

Uppmärksamma viktiga temadagar

Syftet med insatsen är att med hjälp av teman för de aktuella kalenderdagarna som uppmärksammas skapa en förståelse av innehållet i dessa teman.

Poängjakt

Under förra läsårsslutet tog elever i högstadiet ett eget initiativ till en liten poängjakt under sista veckorna i skolan. Detta är något som vi kommer att fortsätta med, och vill utöka, då poängjakten bidrog till gemenskap och främjade relationer i klasserna och även klassöverskridande.

Hälsosamtal

Skolsköterska har hälsosamtal med elever i åk 1 tillsammans med vårdnadshavare och samtliga elever i årskurs 4, 6 och 8. Samtalen berör områden såsom trivsel, sömn, kost, fysisk aktivitet samt allmänt mående.

Ansvarig för årets plan utvärderas

Biträdande rektor ansvarar för att planen utvärderas tillsammans med skolkurator och trygghetsteamet.